

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Litoměřice, Boženy Němcové 2

Adresa: Boženy Němcové 2, 412 01 Litoměřice

Identifikátor školy: 600 081 435

Termín konání inspekce: 19. – 22. leden 2004

Čj.:	F5-1046/04-5002
Signatura:	of2cx118

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole (dále ZŠ) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech 1. stupně ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných přírodovědných předmětech 2. stupně ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětu hudební výchova ve třídách s rozšířeným vyučováním hudební výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na 2. stupni ZŠ

Předmětem inspekční činnosti dále bylo

- ❖ tematické zjišťování v oblasti začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacích programů v kalendářním roce 2003

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola se nachází v klidné části města. Zřízena je Městem Litoměřice, Mírové nám. 15/7 jako příspěvková organizace a kromě ZŠ sdružuje ještě školní družinu. V rámci vzdělávacího programu Základní škola se v 18 třídách vzdělává 453 žáků, kapacita ZŠ stanovená Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 74/98 je tak naplněna z 84 %. Do tříd je integrováno 22 zdravotně postižených žáků. Již dvanáctý rok realizuje škola v devíti třídách rozšířené vyučování hudební výchovy. Škola je spoluzřizovatelem pěveckých sborů – dívčího Puellae cantantes (s přípravnými sbory Modrásci, Barvičky a Pampelišky) a chlapeckého Páni kluci (s přípravnými sbory Kocouři a Dráčci).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve školním roce 2003/04 zajišťuje výchovně-vzdělávací činnost 23 interních učitelů. Všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dále OPZ) pro výuku v základní škole. Výuku hudební a výtvarné výchovy (4 % celkového týdenního počtu vyučovaných hodin ve škole) pak ještě vypomáhají zajistit 3 externisté. Při tvorbě úvazků je preferována OPZ, aprobace učitelů a jejich další dovednosti (zejména hudební). Učitelé s příslušnými aprobacemi je tak odučeno více jak 85 % všech vyučovacích hodin, zbývajících 15 % představují případy, kdy např. vyučující tělesné výchovy z 2. stupně učí tento předmět i na stupni prvním, či učitel z 1. stupně zas naopak učí hudební výchovu na stupni druhém. Kvalifikovaně je zajištěno i výchovné poradenství.

Chod školy se odvíjí od organizačního a provozního řádu (jeho součástí je i školní řád). V dokumentech se vyskytují jen drobné nedostatky (zobecněná organizace výuky na 1. stupni neodpovídající vyhlášce o ZŠ, odkaz na vyhlášku o ZŠ v případě povinné dokumentace,

kteřou řeší školský zákon). Organizační schéma a vztahy podřízenosti jsou průhledné, kompetence jsou jasně vymezené. Vnitřní tok informací je vedle tradičních porad, nástěnek atd. zajištěn přes počítačovou síť. Jako poradní orgán funguje pedagogická rada, pravidelně se scházejí metodická sdružení a předmětové komise. Ze zápisů ze schůzek met. sdružení je patrná převaha projednávání problémů organizačních a operativních, než didaktických a metodických. Ve škole funguje i žákovský školní parlament, jehož zástupci reprezentují školu i na jednáních městského parlamentu litoměřických škol.

Vedení školy umožňuje a podporuje vzájemné hospitace učitelů, učitelům s krátkou dobou praxe věnuje pozornost a poskytuje pomoc. Vytvořený kontrolní systém postihuje celou organizační strukturu školy, kontroly a hospitace probíhají v souladu s ročním plánem kontrol. Hospitační zjištění jsou s učiteli projednávána, pořizují se zápisy, v případě nedostatků přijímá vedení školy opatření. Nezachyceny zůstaly některé nedostatky týkající se rozplánování učiva osnov zjištěné ČŠI na 1. stupni. Vedení školy se úspěšně daří naplňovat základní cíl v personální oblasti – tj. vytvořit a udržet kvalifikovaný a stabilizovaný pedagogický sbor. Podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a to jak v oblasti odborného růstu, tak i metodiky a didaktiky vyučování. Opomíjena není oblast výchovná – akce pro třídní učitele, preventisty, výchovné poradce. Např. v roce 2002 absolvovalo 40 kurzů a seminářů 58 účastníků. DVPP je v souladu se zaměřením a cíli školy a realizovaným vzdělávacím programem.

Pro hodnocení pracovníků má vedení školy vytvořena jasná kritéria, od kterých se odvíjí přiznávání osobních příplatků a udělování odměn. Hodnocení pracovníků probíhá pravidelně.

Personální podmínky výchovné a vzdělávací činnosti jsou vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Krásná secesní budova školy pochází z roku 1906. Její současný stav odráží příkladnou systematickou péči vedení školy a zřizovatele. V uplynulých sedmi letech byla provedena prakticky kompletní rekonstrukce školy a vybudován byl i víceúčelový sportovně rekreační areál. Ten je přístupný i veřejnosti a vedle hřiště a učebny pod širým nebem nabízí i relaxační zónu s bazénkem a poskytuje možnost vyžití malým dětem na prolézačkách a pískovišti.

Poměrně vysoká naplněnost kapacity školy je určitým limitujícím faktorem existence odborných učeben. Škola má odbornou učebnu pro cizí jazyky a pro fyziku, chemii a přírodopis. I bez projektu Internet do škol se podařilo kvalitně vybavit učebnu výpočetní techniky a zajistit žákům přístup na Internet. V suterénu je pak dílna pro praktické činnosti, kuchyňka a učebna výtvarné výchovy. Nadstandardní prostředí pro hudební výchovu poskytuje varhanní sál, využívaný však z kapacitních důvodů i jako druhá tělocvična. Efektivitu možného využití 4 polooborných učeben hudební výchovy částečně snižuje fakt, že tyto slouží zároveň jako kmenové. Užíváním kříd se zde zvyšuje prašnost, většinu pomůcek a zejména hudební nástroje je vždy nutné uklízet, a i v úrovni vybavení těchto tříd jsou rozdíly. Kmenové učebny se podařilo vedení školy postupně vybavit novým žákovským nábytkem. V prostornějších třídách 1. stupně jsou koberce využívány pro relaxaci i výuku. Učebny jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi a květinami, částečně pak i názornými obrazovými materiály a tabelárními přehledy. Šatny škola nemá, obuv a bundy žáci uschovávají ve skříních ve třídách. K občerstvení mohou využít automaty či si zakoupit dotované školní mléko a jogurty.

Celkově je vybavení pomůckami na solidní úrovni, v efektivitě jeho využívání pak byly značné rozdíly. Přestože v kabinetech vhodné pomůcky vzhledem k tématu byly (kartotéky

slov, pomůcky pro prvouku), v některých hodinách 1. stupně se neobjevily. V učebnách 1. stupně pak rovněž chyběly pro žáky dostupné další informační zdroje, pomůcky pro matematiku, letopočtová linka. Naopak v přírodovědných předmětech 2. stupně bylo materiální zázemí max. efektivně využíváno. Vhodně je využívána audiovizuální technika a učebna informatiky s výukovými a procvičovacími programy. Materiální zázemí pro hudební výchovu je dobré a postupně doplňované, škola využívá i nástroje hudební školy Yamaha, která ve škole též působí. Velmi dobré je materiální zázemí pro práci s integrovanými žáky – čítanky a pracovní sešity pro dyslektiky, bzučáky, textilní písma, stavebnice, kostky, trojhranné tužky, výukové programy atd.

Žáci mají k dispozici většinou ucelené řady učebnic, často i s pracovními sešity. ČŠI zjistila, že některé tituly (např. učebnice pro český jazyk a matematiku v 2. – 5. ročníku, pracovní sešity pro matematiku v 6. ročníku) hradili rodiče, přestože žáci mají nárok na bezplatné poskytnutí učebnic. Škola bezplatné poskytnutí učebnic žákům umožňuje, zároveň však dává Sdružení rodičů, ve kterém jsou zástupci všech tříd, na zvážení i možnost zakoupení učebnic kvalitnějších, většinou s bohatou zásobou procvičovacích materiálů k jednorázovému použití. Pokud se pro tyto rodiče rozhodnou, škola zajistí jejich nákup. V průběhu inspekce nebylo zjištěno používání různých titulů v hodinách ani fakt, že by některý z žáků např. z finančních důvodů učebnice neměl. Nedostatečné je vybavení 1. stupně novějšími jazykovými příručkami, na obou stupních je pak nedostatek slovníků pro český jazyk.

Stav budovy a postupná renovace a modernizace prostor i vybavení odrážejí funkčnost plánovacího a kontrolního systému v oblasti materiálně technických podmínek. Rezervy v kontrolním systému se týkají efektivity využívání materiálního zázemí na 1. stupni. Další koncepční záměry počítají s úpravou a využitím půdních prostor pro hudební výchovu. Škola je otevřena i širší veřejnosti. Rodiče mají možnost být přítomni v průběhu vyučovacích hodin, škola vychází vstříc dalším subjektům se zájmem o využívání prostorů a materiálního zázemí (taneční a hudební škola, škola karate, školní klub), veřejnost má přístup na školní hřiště.

Materiálně technické podmínky jsou pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

V souladu s Rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 74/98 realizuje subjekt výuku v základní škole. Postupuje dle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a jeho dalších úprav schválených MŠMT. Nabízí a realizuje rozšířené vyučování hudební výchovy. Pro žáky integrované (20 žáků s diagnostikovanou poruchou učení či chování, 1 žák s kombinovanou vadou a 1 žák se smyslovou poruchou) má kvalitně zpracované individuální vzdělávací plány, zajišťuje systematickou ambulantní nápravu v dyslekticko-ambulantní poradně.

Realizovaný program koresponduje s rozhodnutím o zařazení školy do sítě.

Učební plány ZŠ čj. 16 847/96-2 a ZŠ pro třídy s rozšířeným vyučováním hudební výchovy čj. 21 969/96-22 včetně úprav provedených do 1. 9. 2003 má škola rozpracované do jednotlivých ročníků a dodržuje je. Disponibilní hodiny škola využila na posílení hodinové dotace pro výuku českého jazyka. V „nehudebních“ třídách mají žáci možnost výběru ze dvou volitelných předmětů (technické činnosti a domácnost), výuka informatiky je zakomponována do bloku praktických činností. Nedostatky v dodržení osnov byly zjištěny na 1. stupni v matematice, prvouce a českém jazyce a spočívaly zejména v zařazování učiva určeného ročníkům vyšším do ročníků nižších. Příčinou je preference používaných učebnic před

osnovami, důsledkem pak do jisté míry přetěžování žáků a úbytek času na procvičení a upevnění učiva do ročníku náležejícího. Ve šk. roce 2002/03 se dle zápisů v třídních knihách učilo např. ve 3. ročníku v matematice učivo „kruh, kružnice, konstrukce, rovnostranný trojúhelník, osová souměrnost, osy souměrnosti; v prvouce učivo „Sluneční soustava a Slunce jako planeta“, v 5. ročníku v českém jazyce učivo „stupňování přídavných jmen“ atd. Toto se opakuje i v roce letošním – např. ve 3. A se v 16. týdnu probíralo učivo „souměrnost podle osy, souměrnost geometrických obrazců, v 5. A v 7. týdnu „úhly – úhel pravý, tupý, ostrý“, ve 12. týdnu „pravidelný šestiúhelník (konstrukce)“. Povinná dokumentace (viz výčet dokladů) je vedena, na 2. stupni byly zjištěny jen ojedinělé „technické“ nedostatky (provádění oprav bělením, přelepováním). Na 1. stupni se pak nezapisovalo do třídních knih ve 4. a 5. ročníku psaní, nízkou vypovídací hodnotu o probíraném učivu mají ve 2. – 5. ročníku zápisy ze čtení a literární výchovy. V ostatních případech povinná dokumentace průkazně zachycovala průběh výchovy a vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebními plány vzdělávacího programu, nedodržení osnov bylo zjištěno na 1. stupni.

Plnění osnov je sledováno v rámci předmětových komisí, je součástí plánu kontrolní činnosti vedení školy a je sledováno i při hospitacích. Na 2. stupni je kontrola plně funkční, na 1. stupni nezachytila nedostatky v rozvržení učiva do jednotlivých ročníků.

Méně účinný je kontrolní systém naplňování osnov na 1. stupni.

Rozvrh hodin je sestaven v souladu s požadavky vyhlášky o základní škole, „velká“ přestávka je prodloužena o 5 minut a žákům je v případě dobrého počasí umožněn pobyt venku ve sportovně rekreačním areálu. Jejich bezpečnost je zajišťována pravidelným pedagogickým dozorem. V souladu s vyhláškou o ZŠ je koncipován i školní řád, vymezující základní pravidla pro chování, docházku a ochranu žáků, vztah k majetku, ustanovení o provozu školy a povinnostech pracovníků. O průběhu a výsledcích výchovy a vzdělávání jsou rodiče průběžně informováni, udělování výchovných opatření je zdůvodněné a vyvážené, nešetří se ani pochvalami.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu je funkční.

Oblast výchovného poradenství se odvíjí od náplně práce výchovné poradkyně. Ta se plánovitě zaměřuje zejména na následující oblasti:

- péče o žáky se specifickými poruchami učení a chování (zajišťuje odborná vyšetření, dohlíží na realizaci doporučení odborných institucí, spolupracuje s třídními učiteli a s učitelkami poskytujícími ambulanci nápravu)
- poskytování poradenských služeb rodičům a žákům v profesní orientaci (dobrá spolupráce s vyučující občanské výchovy – téma Volba povolání)
- obstarávání kontaktu s odbornými institucemi (pedagogicko psychologická poradna, speciálně pedagogická centra, dětský domov) a s orgány státní správy a samosprávy (policie, úřad práce, orgány péče o dítě).

Dobrou pozornost věnuje škola rovněž prevenci výskytu sociálně patologických jevů. Vedle nabídky mimoškolních aktivit se v rámci min. preventivního programu koná řada osvětových besed věnovaných rodinné výchově, problematice dospívání, ochraně před návykovými látkami, šikanou, ale i např. ekologickým problémům.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů na 1. stupni

Inspekce hodnotila kvalitu výuky na základě dvanácti hospitací v osmi třídách v hodinách českého jazyka, matematiky, vlastivědy a prvouky. Výuku všech sledovaných hodin zajišťovali vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Velmi dobrá úroveň většiny

hodin byla dána nejen stoprocentní kvalifikovaností vyučujících, ale i mírou jejich kreativity a uplatňováním poznatků získaných dalším vzděláváním.

Při přípravě na jednotlivé hodiny postupovaly učitelky podle časově tematických plánů (jsou zpracovány pro všechny sledované předměty s výjimkou čtení a literární výchovy v českém jazyce). Příprava většiny vyučujících na jednotlivé hodiny byla pečlivá, její součástí bylo stanovení výukových cílů, výběr použitých činností a zpravidla i příprava tabule, pomůcek a dalších materiálů.

Prostorové a materiální podmínky umožňují plnění výukových cílů. Výuka sledovaných předmětů, s výjimkou matematiky v prvním ročníku, kdy žáci pracovali v učebně informatiky, probíhala v kmenových učebnách. Příjemný vzhled učeben dotvářejí práce žáků a květiny. Využití pomůcek v samotných hodinách bylo funkční a umožňovalo efektivní skupinovou nebo individuální práci. V hodinách českého jazyka a matematiky využívaly učitelky učebnice (slouží současně jako pracovní sešity), různé kartičky, kartotéku příkladů, mluvnické tabule s vyjmenovanými slovy, ve 2. ročníku v matematice ukázky různých měřidel, ve vlastivědě mapy, obrazový materiál, beletrii, dobře byla materiálně zajištěna výuka prvouky v 1. ročníku. Vysoce efektivní byla práce žáků 1. ročníku v matematice, která probíhala v učebně informatiky (každý žák pracoval celou hodinu samostatně). Naopak absence pomůcek ztěžovala výuku prvouky ve třetím ročníku a českého jazyka v jednom ze čtvrtých ročníku.

Hodiny byly dobře zvládnuty organizačně, jejich struktura zpravidla odpovídala věku žáků a jejich schopnostem. V hodinách nebo jejich částech věnovaných opakování a procvičování se střídaly činnosti frontální a skupinové s individuálním učením, nové učivo bylo s výjimkou jedné hodiny vlastivědy vyvozováno v součinnosti se žáky. V českém jazyce i v matematice byli žáci vedeni k uplatňování osvojených pravidel a logického úsudku, v prvouce k využití praktických zkušeností, ve vlastivědě ve čtvrtém ročníku vyvozovali žáci nové poznatky na základě zkušeností získaných četbou historické beletrie. Ve čtení byla přiměřená pozornost věnována rozvoji slovní zásoby, výraznému i tichému čtení a čtení s porozuměním. Při samostatné práci a individuálním učením respektovaly učitelky individuální tempo žáků, chyběla však viditelná práce se žáky integrovanými nebo zaostávajícími. Z tohoto pohledu byla opět příkladná práce v již uvedené hodině matematiky v 1. ročníku, kde vyučující respektovala schopnosti jednotlivých žáků, těm pohotovějším umožnila řešení náročných úkolů a dalším byla nápomocna radou. Pozornost věnují učitelky písemným projevům žáků, ve všech sledovaných předmětech pravidelně opravují a kontrolují práce žáků, ne vždy však kladou důraz na patřičnou úpravu (to platí i pro zápisy v žákovských knížkách). Jednotný není přístup vyučujících v českém jazyce k následné korekci chyb žáků, kteří nejsou důsledně vedeni k práci s vlastní chybou

V převažující většině hodin probíhala výuka nejen v lavicích, učitelky k relaxaci i k učení využily možnosti, které jim třídy nabízejí. Částečné odreagování a odlehčení umožňovalo zařazení soutěže nebo zábavného úkolu, pozitivem byl přirozeně realizovaný pitný režim žáků, v nižších třídách pak i důraz na dodržování psychohygieny psaní. Naopak únavně na žáky působilo, pokud byla činnost v hodinách jednostranná s verbální dominancí učitelky, únavné pro žáky jsou i zbytečně dlouhé zápisy (v podstatě nahrazující učebnici) vlastivědného učiva v jednom z pátých ročníků.

Ve všech hodinách využily učitelky úvodní motivaci, v některých hodinách doplněnou motivačním rozhovorem, kdy usilovaly o navození příznivé atmosféry s případným využitím zkušeností žáků, motivačně působilo i uplatňování mezipředmětových vztahů. Většina činností prováděných žáky byla ihned vyhodnocena, často byla použita pochvala a povzbuzení. Žáci rádi pracují v týmech, poněkud zavádějící (a pro pomalejší nebo

zaostávající žáky mírně stresující) bylo při soutěžích a někde i při skupinové práci uplatňování rychlostního kritéria.

V hodinách vládla většinou příznivá atmosféra, umožňující klidnou a efektivní práci žáků. Žáci byli vedeni k přesnému vyjadřování (zvláště v matematice a českém jazyku), učitelky jim důsledně vysvětlovaly neznámé pojmy, žáci měli možnost podělit se o své zkušenosti a poznatky. Při frontální výuce v prvouce a vlastivědě však učitelky mnohdy kladly žákům otázky, které vyžadovaly jen jednoslovnou odpověď a nevedly je k přemýšlení a k argumentaci. Sociální vztahy mezi žáky rozvíjely kooperativní formy práce, někde si žáci zatím nestačili osvojit pravidla komunikace ve skupině.

V průběhu výuky byli žáci hodnoceni zpravidla slovně, uplatnily se i alternativní formy hodnocení (materiální odměna, žetony). Výjimečně byli žáci vedeni k sebereflexi (příkladem v matematice v 1. ročníku a ve čtení a literární výchově ve 2. ročníku). Závěrečné shrnutí a hodnocení bylo součástí téměř všech hodin, probíhalo však téměř výlučně v režii vyučujících.

V sešitech a žákovských knížkách mají žáci ze sledovaných předmětů až na nepatrné výjimky dostatek známek, v hodnocení českého jazyka vadí určitá jednostrannost (převaha známek je z mluvnického učiva), ve vlastivědě i v prvouce některé učitelky upřednostňují písemné formy zkoušení, které nemusí vyhovovat všem žákům.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované skupině předmětů na 1. stupni jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky výchovy a vzdělávání ve vybraných přírodovědných předmětech na 2. stupni ZŠ

ČŠI sledovala průběh a výsledky vzdělávání v matematice (MAT), přírodopisu (PŘÍ), zeměpisu (ZEM) a chemii (CHE). Sledované předměty vyučuje 5 kvalifikovaných učitelů. Dva z nich poskytují metodickou pomoc při výuce ZEM a PŘÍ i v rámci litoměřického okresu. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů, vyučovaným předmětům odpovídající aprobace, otevřenost a vstřícnost k implementaci forem a metod práce podporujících aktivní učení žáků se příznivě promítaly do kvality výuky ve zhlédnutých hodinách.

Výuka MAT a ZEM probíhala v kmenových třídách vybavených novým nábytkem a podnětně vyzdobených výtvarnými pracemi žáků, tabelárními pomůckami a květinami, rušivě někdy působil nepořádek ve skříních suplujících chybějící šatny. Hodiny PŘÍ a CHE byly odučeny v odborné učebně. Škola je vybavena základními pomůckami a didaktickou technikou. V hodinách se hojně využívaly modely, přístroje, tabelární pomůcky, přírodniny, videoukázky, laboratorní pomůcky a chemikálie pro pokusy. Umožnění manipulace s pomůckami výrazně zvyšovalo efektivitu názornosti výuky. Velmi dobrá byla práce s učebnicemi, pracovními sešity, mapami a další odbornou literaturou.

Učivo osnov mají učitelé rozpracované do vlastních časově-tematických plánů, nedostatky v plnění osnov zjištěny nebyly. Dílčím nedostatkem v plánování učiva MAT je v 7. ročníku zařazení učiva geometrie až na 4. čtvrtletí školního roku, v ostatních ročnících se poměrně rovnoměrně střídá s učivem algebry či aritmetiky. Všechny hodiny byly učiteli pečlivě připraveny, měly jasně stanovené cíle, se kterými byli žáci v úvodu seznámeni a které se až na výjimku dařilo plnit. Struktura hodin byla časově vyvážená, přiměřený prostor byl pro ověření osvojených vědomostí, opakování, pro novou látku i její upevnění.

Z hlediska organizace výuky a volby metod mělo 70 % zhlédnutých hodin vynikající úroveň, zcela mimořádnou pak zejména hodiny CHE a PŘÍ. Nad frontálními činnostmi převažovalo vedení žáků ke vzájemné spolupráci při práci skupinové a párové, osvojování nových poznatků na základě pozorování, vyhledávání informací a jejich třídění, provádění

praktických činností, řešení problémových úloh, objevování a vyvozování vzájemných vztahů. Velmi dobře bylo využíváno poznatků žáků z exkurzí, školy v přírodě apod. Dostatečný byl prostor pro samostatnou práci, výborně byly využívány výsledky domácí přípravy žáků (ZEM). Nechybělo diferencované zadávání úkolů ani individuální práce učitele s žáky nadanými, slabšími a s dys-poruchami (příkladně v MAT – 7. roč.). Kvalitní psychohygieně výuky napomáhalo její přiměřené tempo, časté střídání činností a zařazování aktivit umožňujících pohyb po třídě, nedostatkem pak bylo občasné přetahování výuky do přestávk.

Výbornou pozornost věnují učitelé motivaci žáků. Žáky se dařilo pro práci motivovat praktickými úkoly a aktualitami, demonstračními pokusy, mezipředmětovými vztahy, ukázkami z krásné literatury, hrou či vhodnou soutěží, ukázkami aplikace teoretických poznatků v běžném životě, vhodně zařazenou skupinovou prací vedoucí k objevení obecně platného vztahu (MAT).

Motivační charakter mělo většinou i hodnocení práce žáků, nešetřilo se pochvalami, nechybělo povzbuzující slovní hodnocení práce žáků oceňující dosažený pokrok. Klasifikace byla zdůvodňována, s chybami žáci dále pracovali. Návyk na sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků byl patrný v ZEM.

Až na výjimku, kdy interaktivní vztahy ve spojení s neúspěchem třídy při písemné práci vedly k k nesplnění vzdělávacího cíle, probíhaly zhlédnuté hodiny v příjemné atmosféře. Pravidla chování a komunikace v hodinách mají žáci zautomatizována a dodržují je. Dostávají značný prostor pro samostatný slovní projev, vysvětlování a obhajobu výsledků své práce i pro diskuzi a vzájemné konzultace při práci. Tento umění efektivně využít, úroveň komunikativních dovedností žáků byla ve většině tříd vynikající. Příkladně rozvoji těchto dovedností napomáhá zejména výborná práce s referáty v ZEM.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných předmětech hodnoceny celkově jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk (ČJ) na 2. stupni ZŠ

Předmět je dotován v 6. a 7. ročníku čtyřmi hodinami, v 8. a 9. ročníku bylo využito disponibilních hodin k posílení dotace předmětu (na pět hodin týdně) s cílem rozvoje mluveného projevu, obohacení slovní zásoby a výchovy čtenáře. Hospitace proběhly v sedmi hodinách u tří učitelek, které mají předmět v úvazku, všechny jsou kvalifikované. Podle nabídky se zúčastňují dalšího vzdělávání.

Prostřednictvím předmětové komise byly zpracovány časově tematické plány, vytvářející dobré podmínky pro plnění osnov a návaznost učiva. Je pamatováno na mezipředmětové vztahy, prostupují a doplňují se jednotlivé složky předmětu, systematicky je zařazována místní a regionální problematika. Škola pořádá olympiády z ČJ, literární a recitační soutěže. Žáci se zúčastňují i vyšších kol těchto soutěží.

Hodiny probíhaly v kmenových učebnách. Jejich součástí jsou tabelární pomůcky vztahující se k mluvnickému učivu, k dispozici jsou ucelené řady učebnic. Materiální podpora výuky byla velmi dobrá (pravidla, cvičebnice, odborné i beletristické publikace – část z vlastních zdrojů učitelek, pomůcky, audio a video technika), nedostatečné je vybavení slovníky (vždy jeden výtisk pro učitele). Pravidelně je využívána počítačová učebna – software pro procvičování mluvnice a pravopisu, žáci mohou využívat internetu (příprava referátů a pod.). Velmi často jsou součástí přípravy na hodinu pracovní listy, které vytvářejí učitelky a žákům jsou kopírovány.

V organizaci hospitovaných hodin převládala společná práce, učitelky navazují na předchozí učivo, ověřují si znalosti žáků. Převažovala společná či individuální práce s učebnicí,

pracovními listy a dalšími pomůckami, závěry vyvozovali často žáci sami za pomoci učitelů. V některých případech však bylo tempo hodiny překotné, dominoval vyučující, žáci neměli klid a dostatek času na zadanou samostatnou práci. Odpovědi žáků na převážně uzavřené otázky nebyly vždy slyšitelné, část žáků zůstávala v pasivitě. V mluvnických hodinách byli zohledňováni žáci s poruchami učení. Ve většině hospitovaných hodin byl kladen důraz na správné vyjadřování, minimálně však byly zařazeny relaxační prvky.

Vstupní motivace se odvíjela od uvedení tématu hodiny. V průběhu byli žáci motivováni dalšími (většinou hodnocenými) úkoly. Častým motivačním prvkem je též využití poznatků z praktického života, soutěže jednotlivců i skupin (křížovky, doplňovačky, kartičky).

Ve třídách panovalo vesměs pozitivní klima a v hodinách s převládajícím dialogem i nerušivé chování žáků. Zejména v nižších ročnících ne všichni žáci respektovali pravidla vzájemné komunikace mezi učitelem a jimi samotnými. Pokud mohli žáci vyjádřit svůj názor, diskutovat a argumentovat, učitelé toho efektivně využili. Rozvoj komunikativních dovedností byl zaznamenán především v literárních a slohových hodinách.

Žáci jsou klasifikováni za ústní i písemné projevy. Hodnocení známkou bylo vždy zdůvodněné. V závěrech hospitovaných hodin nechybělo hodnocení a shrnutí učiva, ve více než polovině hodin však toto přesahovalo do přestávky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na 2. stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hudební výchova (Hv) ve třídách s rozšířenou výukou hudební výchovy (RvHv)

Výuka podle modelového učebního plánu čj. 21 969/96-22 pro třídy s rozšířenou výukou hudební výchovy probíhá vždy v jedné třídě 1. – 9. ročníku. Týdenní hodinová dotace předmětu je v souladu učebním plánem, učivo osnov, které jsou plněny, je promyšleně rozpracováno v časově tematických plánech pro jednotlivé třídy. Součástí je hra na zobcovou flétnu (soprán a později alt). Náplň a realizaci výuky koordinuje předmětová komise. V 1. – 3. ročníku je zařazen nepovinný předmět hudební výchova, ve 4. – 9. ročníku nepovinný předmět sborový zpěv.

Předmět mají v úvazku čtyři kvalifikovaní učitelé školy a dva externisté (jeden kvalifikovaný a druhý absolvent HAMU bez pedagogické způsobilosti). Všichni vyučující jsou erudovaní odborníci, podílejí se na dalších hudebních aktivitách a vedení školních sborů. Zúčastňují se akcí dalšího vzdělávání. Úzká je spolupráce s katedrou Hv Pedagogické fakulty v Ústí nad Labem. Personální zabezpečení a zaujetí učitelů se příznivě odráží v kvalitě výuky.

Materiální zázemí je dostatečné - audio, video, hudební nástroje, pomůcky, odborná literatura, notový materiál, různé řady učebnic Hv včetně metodických příruček apod. - je plánovitě doplňováno, přesto se podmínky ve čtyřech polooborných učebnách liší. Materiální podpora výuky byla výrazná.

V hospitovaných hodinách RvHv byla výuka vysoce efektivní. S přihlédnutím na fyziologickou, rozumovou i emocionální úroveň žáků je komplexně kultivována jejich hudebnost. Promyšleně se střídaly a doplňovaly jednotlivé složky Hv (zpěv, hlasová výchova, intonace, sluchová výchova, hudebně pohybové činnosti, nauka a dějiny, instrumentální a poslechové činnosti). Byly voleny formy společné, individuální i skupinové práce, důraz byl kladen na tvůrčí vklad žáků. Nebyly opomíjeny relaxační prvky, zvláště na 1. stupni. Učitelé se do všech činností zapojovali, samozřejmá je pomoc, individuální přístup. Na počátku hodin byli žáci seznámeni s průběhem. V převážné většině hospitovaných hodin se je dařilo vhodně motivovat, o probíranou látku projevovali zájem, zapojovali se do jednotlivých činností, byli povzbuzováni. Cenné je především vytváření návyků pro týmovou spolupráci (komplexní

příprava a realizace písně – zpěv, doprovod). Významným motivačním prvkem je i reprezentace školních sborů na veřejnosti.

Pravidla komunikace jsou zřejmá, výuka probíhá v prostředí důvěry, žáci mají prostor pro dotváření hodiny. Učí se naslouchat druhým, nebojí se vyjádřit svůj názor, zážitek ze zprostředkované či vlastní hudební činnosti. Velmi příznivě se projevují vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky, které se prohlubují i při činnosti sborů a mimoškolních aktivitách.

Hodnocení je zaměřeno pozitivně, učitelé přihlížejí k individuálním dispozicím, je oceňován pokrok, ve vyšších ročnících zaznamenala ČŠI i zdařilé hodnocení spolužáků i sebehodnocení. Ve většině namátkově vybraných žákovských knížek však bylo vzhledem k časové dotaci předmětu za celé pololetí jen minimum známek.

Kvalita výuky hudební výchovy ve třídách s rozšířenou výukou hudební výchovy je hodnocena jako vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání si škola průběžně ověřuje, jako evaluační nástroj využívá národní srovnávací testy.

Závěry jsou analyzovány a porovnávány s obsahem a cíli vzdělávání. Projednávány jsou na poradách a schůzkách předmětových komisí.

Průběh a výsledky výchovy a vzdělávání jsou na základě výše uvedených zjištění hodnoceny celkově jako velmi dobré

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Pro výuku tematiky Ochrana člověka za mimořádných situací má škola velmi dobré personální zázemí. Učitelé se v problematice vzdělávají samostatně, dva z nich absolvovali vzdělávací akci pedagogického centra.

Materiálně-technické podmínky umožňují výuku ve sledované tematice s dílčími nedostatky. Cvičná figurína se pro nevyhovující stav nepoužívá. Na škole je 510 ochranných masek, pro praktický nácvik se nevyužívají.

Tematika je ve škole začleněna do výuky jednotlivých předmětů. Na prvním stupni zejména do prvouky a přírodovědy. Na druhém stupni do fyziky, chemie, občanské výchovy, přírodopisu, rodinné výchovy, zeměpisu a tělesné výchovy. Učivo je přizpůsobeno věku žáků.

Vedení školy má zpracovaný samostatný dokument Ochrana člověka za mimořádných situací ve smyslu Dodatku k učebním dokumentům pro základní školy, střední školy, speciální školy a vyšší odborné školy (Č. j. 13 586/03-22), který byl předmětem jednání pedagogické rady školy.

Škola spolupracuje se složkami integrovaného záchranného systému, zejména s Policií ČR a Českým červeným křížem. Spolupráci hodnotí kladně, zejména osvětovou a poradenskou činnost.

Ve třídě 9. A byl 17 přítomným žákům zadán test k ověření znalostí v dané problematice s celkovým hodnocením dobré.

ČŠI hodnotí Začlenění tematiky ochrana člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacích programů školy velmi dobře.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 74/98 ze dne 7. 10. 1998 jsou v souladu s údaji uvedenými ve Zřizovací listině bez čj. ze dne 12. 6. 2001.

Za dobu existence tříd s rozšířeným vyučováním hudební výchovy se škola stala významnou součástí kulturního dění ve městě. Sama pořádá či spolupřátá řadu kulturních akcí pro veřejnost, pro koncerty je hojně využíván její varhanní sál. Pravidelně zde probíhá festival pěveckých sborů „Litoměřická notička“, prezentuje se flétnový soubor. Ve spolupráci s pedagogickou fakultou je organizována praxe posluchačů – budoucích učitelů. Rozvíjí se spolupráce s partnerskou školou v Polsku. Zvlášt' významná je činnost pěveckých sborů. Více než deset let vyvíjí činnost dívčí sbor Puellae cantantes, který vede učitelka školy (má ještě tři přípravné sbory), a chlapecký sbor Páni kluci (se dvěma přípravnými sbory), který vede ředitel školy. Takové široké pojetí sborů v rámci škol s rozšířenou výukou hudební výchovy je ojedinělé. Všechny sbory vyvíjejí bohatou činnost, pořádají řadu vystoupení – často benefičních, hlavní sbory úspěšně reprezentovaly naši republiku na festivalech v tuzemsku i v zahraničí (Francie, Belgie, SRN). Rozvíjení kladného vztahu žáků k umění vůbec je podporováno návštěvami galerií, divadel, muzeí, zámků a kina, rozvoji jejich sociálního citění napomáhá spolupráce s Městem Litoměřice (roznášení vánočních balíčků přestárlým občanům). Škola rovněž podporuje zapojení žáků do různých předmětových a sportovních soutěží, v rámci okresu dosáhli pěkných výsledků zejména v přírodovědných soutěžích, plavání, atletice, stolním tenisu aj. Žáci vydávají školní časopis, škola se velmi dobře prezentuje i formou kvalitně vytvořených www stránek.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 74/98 ze dne 7. 10. 1998
2. Zřizovací listina bez čj. ze dne 12. 6. 2001
3. Učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úprav a změn provedených do 1. 9. 2003
4. Třídní knihy všech tříd pro školní roky 2002/03 a 2003/04
5. Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd šk. roku 2003/04
6. Školní řád platný ve školním roce 2003/04
7. Rozvrh hodin všech tříd školního roku 2003/04
8. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2002/03 a 2003/04
9. Zápisy ze schůzek metodického sdružení pro 1. stupeň a předmětových komisí sledovaných předmětů 2. stupně (šk. roky 2002/03 a 2003/04)
10. Protokoly z komisionálních zkoušek za školní rok 2002/03
11. Časově tematické plány učitelů pro výuku sledovaných předmětů ve šk. roce 2003/04
12. Namátkou vybrané žákovské knížky, sešity a práce žáků
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/03
14. Organizační řád platný v době konání inspekce
15. Roční a dlouhodobý plán činnosti školy
16. Plán výchovného poradenství na šk. rok 2002/03

17. Personální dokumentace všech učitelů školy, vyučujících ve škole k datu inspekce
18. Zpráva o použití prostředků na DVPP za rok 2002
19. Výkaz o ZŠ Škol (MŠMT) V3-01 k 30. 9. 2003
20. Plán kontrol a hospitací pro školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu má škola k dispozici kvalifikovaný a stabilizovaný pedagogický sbor. Velmi dobrá je podpora dalšího vzdělávání učitelů, orientovaného nejen na jejich další odborný růst, ale i na formy a metody práce. Vynikající personální podmínky se pozitivně odrážejí do kvality výchovně vzdělávacího procesu.

Krásná budova prošla v uplynulých letech takřka kompletní rekonstrukcí a renovací exteriéru i interiéru, postupně byl obměněn i žákovský nábytek. Současný stav odráží příkladnou koncepční péči vedení školy a zřizovatele. Běžným podmínkám se vymyká nově vybudovaný sportovně rekreační areál, vynikající zázemí pro koncerty poskytuje varhanní sál. Při poměrně vysoké naplněnosti kapacity školu limitují omezené prostorové podmínky. Není prostor pro šatny, další odborné učebny a i výuka hudební výchovy, kterou se škola profiluje, probíhá pouze v poloobdobných učebnách, které jinak slouží jako kmenové. Koncepční záměry vedení školy počítají se zlepšením podmínek úpravou půdních prostor. Vybavení pomůckami je dostatečné, rozdíl jsou v efektivitě jejich využívání jednotlivými učiteli. Kvalitnější učebnice a pracovní sešity škola žákům zajišťuje při finanční účasti, zájmu a souhlasu rodičů (zastupovaných Sdružením rodičů), ostatní půjčuje ze školního fondu. Nedostatek je jazykových příruček a slovníků pro český jazyk.

Základní vzdělání je žákům poskytováno v rozsahu garantovaném vzdělávacím programem. Učební plány škola dodržuje, nedostatky v dodržování osnov na 1. stupni jsou zapříčiněny preferencí učebnic před osnovami a částečně podceněnou kontrolou. Nepředstavují redukci učiva („ochuzení žáků“), jejich podstata spočívá v zařazování učiva určeného ročníkům vyšším do ročníků nižších. Vlastní průběh výchovy a vzdělávání vykazuje znaky vysoké kvality. Zohledňují se žáci pomalejší, s dys-poruchami, stejně tak je připravována diferencovaná práce pro žáky schopnější. Poměrně častým nedostatkem bylo přetahování hodin do přestávek a tím zkracování času pro oddech žáků. Převážně velmi dobrou úroveň vykazovaly zhlédnuté hodiny na 1. stupni a v českém jazyce na 2. stupni. Vynikající úroveň měla názorná výuka sledovaných přírodovědných předmětů, založená na aktivním, činnostním vyučování, vedoucím žáky ke kooperaci a podporujícím i rozvoj jejich komunikativních dovedností. Vynikající úroveň pak měla rovněž výuka hudební výchovy ve třídách s její rozšířenou výukou. Široké pojetí pěveckých sborů, jejich aktivity a vynikající výsledky jsou v rámci škol s rozšířenou výukou hudební výchovy zcela mimořádné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Radek Dlouhý	R. Dlouhý v.r.
Členové týmu	Marta Dolinská	M. Dolinská v.r.
	Mgr. Miroslav Hyška	M. Hyška v.r.
	PaedDr. Josef Sušanka	J. Sušanka v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Jindřiška Hrnčířová a Olga Štěpánková

V Teplicích dne 3. února 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. únor 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
PaedDr. Václav Hanč	Dr. Hanč v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Dlouhá 2940, 415 01 Teplice . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-02-25	F5-1070/04-5002
Zřizovatel	2004-02-25	F5-1071/04-5002
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.